Nr. 50. — Rok 6. Dziś 6 stron Cena 15 groszy

GŁOS POMORSKI

DODATKI TYGODNIOWE: „SPRAWY KOBIECE“, „ŚWIATEK MŁODZIEŻY“.

Prenumerata miejscowa: Przy odbiorze w ekspedycji 2,50 Zł., w agenturach miejscowych miesięcznie 2,55 Zł, przez pocztę przy zamówieniu przez ekspedycję naszą 2,76 Zł., wprost na poczcie lub u listowego kwartalnie 8,58 Zł. miesięcznie 2,86 Zł, dla W. M. Gdańska 2,50 Guld., Gd. — pod opaską w Polsce 4,20 Zł, do Gdańska 4,45 Guld. Gd., do Francji 15 fr. (z wysyłką co drugi dzień 13 fr.) do Angljі 5 shil., do Stan. Zjedn. 80 cent. W razie nieprzewidzianych wypadków, jak strajki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorzy nie mają prawa żądania niedostarczonych numerów lub zwrotu prenumeraty.

Ogłoszenia z Polski: Wiersz wysokości milimetra w dziale ogłoszeniowym na stronie 8-łamowej 12 groszy w dziale reklamowym na stronie 1-3 łam. przed tekstem 90 gr, wśród tekstu 50 gr, za tekstem 40 groszy. Dla Wolnego Miasta Gdańska wiersz m/m 8-łam w dziale ogłoszeniowym 0,12 Guld. Gd., wiersz m/m 3-łam. przed tekstem 0,90 Guld. Gd., wśród tekstu 0,50 Guld. Gd., za tekstem 0,40 Guld. Gd., dla Niemiec dochodzi 50% nadwyżki, dla reszty zagranicy 100% nadwyżki. Za tłómaczenia 20 proc. nadwyżki. — Rachunki są natychmiast płatne. — Administr. nie przejmuje odpowiedzialności za terminowe umieszczenia ogłoszeń.

Redakcja i Administracja Groblowa 27/29. | Grudziądz, środa, dnia 3-go marca 1926. | Telefon nr. 50, 51 i 66.

Rząd koalicyjny.

ZADANIA CHRZEŚC. DEM. W DOBIE OBECNEJ.

Grudziądz, 2 marca 1926 r.

Wczoraj odbyło się po dłuższej przerwie wielkie zebranie Chrześcijańskiej Demokracji w naszem mieście. Jeden z referentów p. poseł Nowicki przedstawił zebranym obecną sytuację polityczną, sięgając z jednej strony wstecz, aż do chwili, kiedy tworzył się gabinet koalicyjny p. Skrzyńskiego, a z drugiej do przyszłych wyborów, po których społeczeństwo spodziewa się wyraźniejszego ukształtowania się stosunków w kraju.

Z natury rzeczy, omawiając tak długi okres, musiał prelegent poruszyć mnóstwo spraw, nie pomijając także momentów gospodarczych, które z zagadnieniami i zadaniami politycznemi ściśle się wiążą. Nie mogąc powtarzać wszystkich wywodów referenta, zatrzymamy się tylko na najaktualniejszych sprawach, które mówca w swem obszernem przemówieniu poruszył, na sprawie rządu koalicyjn. i zadaniach Chrz. D. z związku z obecną sytuację i przyszłemi wyborami do Sejmu.

*

Wobec braku wyraźnej większości w Sejmie, a niechęci społeczeństwa wobec koncepcji gabinetu urzędniczego musiał powstać rząd taki, jaki od jesieni do dziś mamy: koalicyjny. Opinja powitała go z uczuciem ulgi, a nawet żywo wyrażanego zadowolenia. Rychło jednak mogło się społeczeństwo przekonać, iż to wyjście z trudnej sytuacji, jaka powstała po ustąpieniu p. Wł. Grabskiego, nie było idealne.

Mamy tu do czynienia z dwiema przeszkodami, jakiemi są: brak programu gospodarczego, oraz dość przypadkowe, gorączkowe stworzenie zespołu gabinetu, o którym, niestety, nie można powiedzieć, aby właściwi ludzie byli na właściwem miejscu.

*

Te dwa braki odbijają się dotkliwie na pracy obecnego rządu, obniżają jej jakość, sprawiają, że najpilniejsze sprawy załatwiane są w zbyt powolnem tempie, połowiczie, że rząd nie umie się zdobyć na śmiałe zdecydowane posunięcia, na tę silną rękę, której domaga się całe społeczeństwo.

Wieczne odkładanie i wahanie wywołuje silne rozgoryczenie w opinji publicznej, rozgoryczenie słuszne, bo połowiczność i opóźnienia przynosiły przez całe lata i przynoszą jeszcze obecnie niepowetowane szkody społeczeństwu i Państwu.

Bodaj najfatalniejszem z tych opóźnień jest skandaliczne przewlekające się kwestja pożyczki zagranicznej. Sprawa ta postawiona została przez p. Młynarskiego (delegowanego w tym celu do Ameryki) w sposób dziwnie niezręczny. Rządowi naszemu narzucono jednostronne, niczem nieuzasadnione zobowiązania, które stanęły na przeszkodzie otrzymaniu kapitału nieodzownego dla sprawnego funkcjonowania aparatu państwowego zaopatrzenia najpilniejszych potrzeb.

Przewleka się też sprawa zreorganizowania administracji, wojskowości itd., a wszystkie te i inne braki i niedomagania biorą swe źródło zasadniczo stąd, że rząd nie jest jednolity, że niema jasno skrystalizowanego planu i programu, że nie stać go na sprężystość i siłę.

*

Te niedożowne warunki dobrego gospodarowania krajem i skutecznej obrony interesów Państwa także na terenie międzynarodowym może posiadać jedynie rząd parlamentarny, oparty na wyraźnej i stałej większości w Sejmie. Że dotąd większość ta nie istnieje, to wina społeczeństwa, które pod względem politycznym zachowuje się zbyt biernie i nie potrafiło podczas poprzednich wyborów zorjentować się, kogo należy wybrać do Izby Ustawodawczej.

Przy najbliższej okazji, okazji nowych wyborów do Sejmu społeczeństwo musi ten błąd naprawić, oddając głos na ludzi większej pracy, wiedzy, przeczucia obowiązkowości. Nie wystarczy jednak wybranie osób o wielkich zaletach umysłu i charakteru — trzeba, aby z wyborów wyłoniła się zdecydowana większość, oparta na wyraźnym programie. Najlepszy, bo sprawiedliwie interesy wszystkich warstw obejmujący jest program Chrześcijańskiej Demokracji, więc też pod jej sztandarem powinni stanąć wszyscy, którym sprawiedliwość społeczna, podniesienie dobrobytu szerokich warstw, dobro Państwa na sercu leży.

*

Aby przyszłe wybory wypadły lepiej od poprzednich, nie można przygotowania do nich odkładać do ostatniej chwili. Trzeba już teraz, niezwłocznie przystąpić do pracy, zaapelować do sumienia obojętnych, uświadamiać jednych, budzić drugich, — aby w danej chwili wszyscy poszli ławą wykorzystać swe prawo i spełnić swój obowiązek, bo tylko pod tym warunkiem możemy się doczekać lepszego rządu, który powinien wyłonić się ze stałej i wyraźnej większości w Sejmie.

(s. m.)

Zatarg graniczny łotewsko-rosyjski.

Ryga, 1. 3. (PAT.) W związku z wtargnięciem bandy rosyjskiej na terytorjum Łotwy, minister spr. zagranicznych otrzymał od Z. S. S. R. notę, utrzymującą, że członek łotewskiej straży granicznej Romanenko przekroczył dobrowolnie granicę i oddał się w ręce władz sowieckich. Łotewski sędzia śledczy wyjeżdża do Moskwy w celu poinformowania się o przebiegu śledztwa.

Komisarz Ligi Narodów przybył do Warszawy.

Warszawa, 2. 3. (A. W.) Wczoraj przybył do Warszawy komisarz L. Narodów p. Bruns, który kontrolował w Niemczech wykonanie planu Davesa i stale urzęduje w Berlinie.

Briand o umowach w Locarno.

Paryż, 1. 3.(PAT.) Briand odpowiadając w izbie deputowanych na przemówienie dep. Marina w sprawie układów locarneńskich, wskazał na znaczne polepszenie się stosunków francusko - włoskich od chwili podpisania układów locarneńskich. Zdaniem premjera — Locarno, zapełniając lukę w traktacie wersalskim, stworzyło strefę zdemilitaryzowaną 100-kilometrową, pod kontrolą państw, które podpisały te układy. Ren w ten sposób stał się granicą międzynarodową.

To co się stało w Locarno, stało się w zupełnem porozumieniu z naszymi przyjaciółmi — Polską i Czechosłowacją. Stawiać sobie w programie przeciwstawianie jednych grup narodowych drugim grupom, znaczyłoby tylko powiększanie szans wojny, natomiast jedynym skutecznym środkiem zmniejszenia tych szans to właśnie podpisanie układów locarneńskich.

Mówca podkreślił, że Niemcy formalnie zobowiązały się nie uciekać się do siły dla uzyskania rektyfikacji granicy z Polską.

„Danziger Rundschau“ o przemówieniu prem. Skrzyńskiego.

Gdańsk, 1. 3. (PAT.) Tutejszy tygodnik demokratyczny „Danziger Rundschau“ podając w ostatnim numerze obszerne streszczenie mowy polskiego prezesa Rady Ministrów p. Skrzyńskiego w sprawie traktatów locarneńskich stwierdza, że mowa ta była złożeniem wobec całego świata wspaniałego egzaminu z jego talentu i zalet jako męża stanu zarówno w dziedzinie polityki zagranicznej, jak i wewnętrznej.

P. Skrzyński — oświadcza dalej „Danziger Rundschau“ — zadał jednem słowem kres niecnej robocie uprawianej przez żadne sensacji prasę wszystkich krajów w związku z traktatami locarneńskimi oraz stwierdził kilka faktów o niebliczalnem wprost znaczeniu międzynarodowem, które to fakty unicestwią nieodpowiedzialne szaleństwo rozmaitych osobników.

Bójka na pięści w sejmie litewskim.

Gdańsk, 1. 3. (PAT.) Z Kowna donoszą: Ostatnie posiedzenie Sejmu litewskiego odbywało się nadal pod znakiem walki pomiędzy prawicą a lewicą o osobę marszałka sejmu. Na tem tle rozpoczął się pojedynek słowny między lewicą a prawicą, który zakończył się bójką na pięści.

Faszyści robią porządek.

Paryż, 1. 3. (PAT.) „Chicago Tribune“ donosi z Rzymu, że faszyści spowodowali aresztowanie w Palermo 600 członków mafii sycylijskiej, która terroryzowała tamtejszą ludność od 25 lat.

Wielka manifestacja na cześć Hindenburga.

Wiedeń, 1. 3. (PAT.) „Wiener Allgemeine Ztg.“ donosi z Lipska: Panuje tu wielkie zaniepokojenie z powodu zapowiedzianej na jutro wizyty Hindenburga, która ma być wykorzystana do wielkich manifestacji. Dworzec kolejowy w Lipsku strzeżony jest przez liczne oddziały policji. Wszystkie prawicowe związki ze Stahlhelmem na czele mają utworzyć na dworcu i na ulicach szpaler.

Antyfaszystowskie demonstracje we Wiedniu.

Wiedeń, 1. 3. (PAT.) We wczorajszych antywłoskich manifestacjach, jakie odbyły się we Wiedniu i na prowincji wzięli również udział social-demokraci, urządzając masowe zgromadzenie, na którem poseł Ellenbogen w przemówieniu swojem wystąpił przeciwko faszyzmowi włoskiemu.

WICEWOJEWODA WILEŃSKI W WARSZAWIE.

Warszawa, 2. 3. (A. W.) W związku z likwidacją ostatnich zajść w rejonie Podgaiskim oraz z bytymi sprawami służbowemi przybędzie dziś do Warszawy wicewojewoda wileński.

GEN. SIKORSKI OBEJMIE URZĘDOWANIE.

W niedzielę przybył do Lwowa na stanowisko dowódcy D. O. K. VI generał Sikorski, powitany na dworcu przez orkiestrę, przedstawicieli wojskowych, władze cywilne i prezydenta miasta Lwowa Neumanna.

ZWOŁANIE KONSYSTORZA.

Warszawa, 2. 3. (tel. wł.) W związku ze śmiercią kardynała Cagliare przewidywane jest zwołanie konsystorza.

POSEŁ KOZICKI W RZYMIE.

Rzym, 1. 3. (PAT.) Przybył tu poseł Kozicki, powitany na dworcu przez charge d' affaires p. Tomaszewskiego, personel poselstwa i konsula. Prywatnie powitał nowego posła ambasador Skrzyński.

UPARTA SZWECJA.

Paryż, 28. 2. (PAT.) „Matin“ uważa, że Szwecja jest jedynym krajem, który w sposób mniej lub więcej półurzędowy zakomunikował o swem opozycyjnem stanowisku co do ewentualnego wejścia nowych stałych członków w skład Rady Ligi.

Tenże dziennik dowiaduje się, że Sztokholm przed ujawnieniem swej opinji nie porozumiał się z innymi rządami kandydackimi.

Dyskusja nad ratyfikacją traktatów locarneńskich.

Warszawa, 1. 3. (PAT.) Komisja spraw zagr. obradowała w dniu 1 marca 1926 r. nad projektem ustawy o ratyfikacji traktatów locarneńskich. Sprawę zreferował pos. Niedziałowski (PPS.), prosząc o uchwalenie ustawy bez zmian, przyczem przedłożył rezolucję, stwierdzającą, iż Sejm uważa za nieodłączne z ratyfikacją traktatów locarneńskich uzyskanie przez Polskę stałego miejsca w Radzie Ligi. Następnie zabrał głos pos. Dąbski (str. chłop.) oraz pos. Rudziński (Wyzw.).

Poseł Stroński (Chrześc. Narod.) postawił wniosek, stwierdzający, że Sejm, stojąc całkowicie na gruncie traktatu wersalskiego i paktu Ligi Narodów oraz traktatu sojuszu z Francją, odrzuca ustawę o ratyfikacji traktatów locarneńskich jako zbędną. Na wypadek, gdyby komisja wniosek powyższy odrzuciła, poseł Stroński przedkłada dwa inne wnioski.

Pos. Marjan Seyda (Z. L. N.) wniósł, aby rezolucję pos. Niedziałkowskiego zastąpić inną rezolucją.

Pos. Chaciński (Chrześc. Dem.) podniósł, że uważa za rzecz niewłaściwą uniemożliwianie p. min. Skrzyńskiemu przeprowadzenia jego polityki, polegającej na niezachwianej wierze w to, że **stosunki międzynarodowe układają się obecnie według nowych zasad logiki i sprawiedliwości. Ukoronowaniem tej polityki powinno być w konsekwencji wejście Polski do Rady Ligi Narodów.** Nie ukrywamy, że w razie nie uzyskania takiego miejsca — mówił pos. Chaciński — poniósłby porażkę nie tylko p. Skrzyński, ale i też cały obóz, który bezwzględnie ufał, że nastała nowa era w stosunkach międzynarodowych. Nie przypuszczamy, by p. Skrzyński w swojem zaufaniu szedł tak daleko, by bez żadnych zobowiązań i obietnic traktat podpisał.

Następnie przemawiali pp. Bator (Z. L. N.), Dębski (Piast) i Perl (P. P. S.), którzy oświadczyli się za ratyfikacją traktatów. W imieniu rządu podsekretarz stanu p. Morawski oświadczył się **przeciwko wnioskom pos. Strońskiego.** W wyniku obrad i po zakończeniu dyskusji wybrano podkomisję, która ma zająć się rozpatrzeniem zgłoszonych rezolucji i wniosków.

8 marca w Genewie

Oczekiwane są niezwykle doniosłe uchwały.

Genewa, 2. 2. (PAT.) Rada Ligi zbierze się w Genewie dn. 8 marca rano pod przewodnictwem hr. Ishi przedstawiciela Japonji. Zwyczajna ta sesja 39-ta z kolei przypada na dzień zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia, które obradować będzie nad przyjęciem Rzeszy niemieckiej do Ligi Narodów.

Porządek dzienny obrad Rady, ustalony przed nadejściem podania niemieckiego zawiera następujące sprawy: wykonanie decyzji Rady z dn. 16 grudnia 1925 roku w sprawie granic między Irakiem a Turcją, sprawę zagłębia Saary, a mianowicie nominację przewodniczącego i członków komisji rządzącej zagłębia, powiększenie żandarmerji lokalnej, prośbę rady administracyjnej międzynarodowego biura pracy o uzyskanie opinji stałego trybunału sprawiedliwości w sprawie możliwości reglamentacji pracy drobnych przedsiębiorców, jak np. piekarzy.

Podczas marcowej sesji zostanie ustalona data zwołania komisji przygotowawczej .w sprawie konferencji dla redukcji i ograniczenia zbrojeń.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że głównym przedmiotem obrad Rady będzie zastosowanie art. 4 paktu Ligi, inaczej mówiąc zmiana Rady. Na podstawie tego artykułu Rada (jednomyślnie i za zgodą większości zgromadzenia) może wyznaczyć nowych członków Ligi, którzy mają odtąd posiadać stałe przedstawicielstwo w Radzie. Rada (również jednomyślnie i również za zgodą większości zgromadzenia) może zwiększyć liczbę członków Ligi, którzy z wyboru będą reprezentowani w Radzie.

Osiągnięcie jednomyślności wszystkich członków Rady w sprawie, czy i jakie państwa mają wejść do Rady na stałych jej członków (poza Francją, Wielką Brytanją, Włochami i Japonją), oraz, czy o ile zwiększyć liczbę członków, zasiadających z wyboru (obecnie zasiada 6 państw), będzie głównem zadaniem Rady. Bez jednomyślności Rady, sprawa ta nie wejdzie na porządek obrad zgromadzenia.

W razie jednomyślności propozycji zmiany Rady musi uzyskać większość głosów zgromadzenia, aby mieć moc obowiązującą.

Przyjaźń polsko-estońska.

Tallin, 27. 2. (PAT.) Ostatni dzień (dnia 27 lutego) wycieczki, polscy parlamentarzyści spędzili **w Dorpacie.** Po przywitaniu na dworcu przez przedstawicieli władz, miasta, uniwersytetu i wojskowości udano się na zwiedzenie miasta. W uniwersytecie serdecznie przywitał parlamentarzystów polskich rektor w otoczeniu senatu, wyrażając radość z powodu przybycia przedstawicieli zaprzyjaźnionej Polski do małej Estonji. — Na przemówienie rektora odpowiedział poseł Barański, były dorpatczyk.

Po dokładnem zwiedzeniu bibljoteki uniwersyteckiej, seminarjum, klinik i zakładów uniwersyteckich spożyto śniadanie w kasynie pułku kawalerji. Podczas śniadania wygłosili okolicznościowe przemówienia posłowie **Chaciński i Anusz,** oraz generał estoński Podder. W godzinach popołudniowych zwiedzano muzeum narodowe i kooperatywę mleczarską.

Wieczorem odbyło się przyjęcie w Domu Narodowym. Przemówienie wygłosili tu prezydent miasta i poseł Raczkowski. W drodze na dworzec wstąpiono do domu akademickiego, gdzie wspólnie odśpiewano „Gaudeamus".

Następnie delegacja polska udała się na dworzec, gdzie żegnały ją tłumy publiczności oraz poseł Charwet, który towarzyszył delegacji przez cały czas jej pobytu w Estonji.

Na odjezdnem panie obdarzyły parlamentarzystów polskich kwiatami o barwach polskich.

Zgon księcia Ferdynanda Radziwiłła.

Warszawa, 2. 3. (tel. wł.) W niedzielę zmarł w Rzymie w 92 roku życia książę Ferdynand Radziwiłł, pierwszy marszałek polskiego sejmu ustawodawczego. Zmarły był członkiem pruskiej Izby Panów oraz parlamentu pruskiego. Przez długi szereg lat pełnił obowiązki prezesa koła polskiego parlamentu niemieckiego.

Przegląd polityczny.

HARACZ LUDU NIEMIECKIEGO DLA JEGO GNĘBICIELI.

W ostatnich dniach pisma niemieckie doniosły kilkakrotnie, że organizacja plebiscytu w sprawie wywłaszczenia rodzin b. panujących jest systematycznie sabotowana przez szereg władz pruskich, zwłaszcza w okręgach wiejskich. Wielu landratów miało zająć w tej sprawie stanowisko stronnicze, oświadczyli oni, że nic nie wiedzą o mającym się odbyć podpisywaniu list, które mają być w pierwszej połowie marca złożone rządowi pruskiemu. Dzisiaj minister spraw wewn. Prus Severing ogłosił okólnik, w którym zapowiada, że wszystkie nadużycia urzędników w tym kierunku będą surowo karane.

RZEZIMIESZKI KOWIEŃSKIE WOŁAJĄ: „TRZYMAJ ZŁODZIEJA"!

Z Kowna donoszą, że ministrowie pełnomocni Litwy złożyli rządom państw, w których są kredytowani, noty protestujące przeciwko napadowi Polski na granicę litewską.

FINANSE FRANCUSKIE.

Z Paryża komunikują, że senat 268 głosami przeciw 21 uchwalił całość projektu finansowego.

Izba deputowanych 398 głosami przeciw 127 uchwaliła prowizorjum budżetowe na marzec.

HISZPANJA NIE COFA SWEJ KANDYDATURY.

Z Madrytu komunikują, iż minister spraw zagranicznych oświadczył wobec przedstawicieli prasy, iż **rząd hiszpański jest zdecydowany obstawać stanowczo przy swoich zapatrywaniach,** dopóki nie uzyska stałego przedstawicielstwa w Radzie Ligi Narodów. Minister zaznaczył, że Prima de Rivera jest pod tym względem optymistą z racji korzystnego dla Hiszpanji stanowiska większości członków Rady. — Rada gabinetowa wyznaczyła **Quinenesa de Leona** na stanowisko **przedstawiciela Hiszpanji** w czasie marcowej sesji Rady Ligi Narodów.

Echa narad w Rzymie.

Białogród, 27. 2. (PAT.) Omawiając wizytę min. Ninczicza w Rzymie, organ półurzędowy „Samouprawa" podkreśla doniosłe znaczenie tej wizyty i zauważa, że jest **wielką zasługą Mussoliniego,** iż obstawał za koniecznością zlikwidowania wszelkich kwestji spornych między Jugosławją a Włochami.

Układy locarneńskie stworzyły w Europie sytuację, która czyni koniecznem porozumienie się Jugosławji z wielkiemi mocarstwami zaprzyjaźnionemi. Układy te przyczynią się niewątpliwie do uspokojenia umysłów i stanowić będą **nową rękojmię utrzymania pokoju.** Niemniej jednak nie dają one zabezpieczenia południowej Europie i nie mają zastosowania do niektórych kwestji, mogących posłużyć za pretekst do wywołania komplikacji.

Podróż Ninczicza przyczyni się do wzmocnienia stanowiska naszego kraju oraz do wzmocnienia węzłów przyjaźni, łączących Jugosławję zarówno z państwami Małej Ententy, jak i z naszymi wielkimi sprzymierzeńcami.

Serdeczne przyjęcie, jakie doznał Ninczicz w Rzymie, wywołało sympatyczne wrażenie w naszym kraju. Daje ono nowy dowód doniosłego znaczenia, jakie posiada polityka przyjaźni, którą w stosunku do Włoch pragniemy utrzymać i którą starać się będziemy rozwijać jeszcze bardziej w interesie zarówno Jugosławji jak i Włoch.

Walka o charakter Ligi Narodów.

NIEMCY JESZCZE SIĘ DROŻĄ.

Wiedeńska „Neue Fr. Presse" donosi z Berlina jako wiadomość kół urzędowych, że delegacja niemiecka nie uda się do Genewy, dopóki nie otrzyma wystarczających gwarancji w sprawie składu Rady Ligi Narodów.

STANOWISKO ANGLJI.

Zaprzeczają pogłosce o podaniu się Chamberlaina do dymisji.

Według doniesienia londyńskiego pisma „Daily Telegraphu", **wśród ministrów panuje rozbieżność poglądów** na sprawę przyznania Polsce stałego miejsca w Radzie. Jak podaje dziennik, Chamberlain podobno zagrozić miał podaniem się do dymisji.

W angielskich kołach rządowych uważają za **wręcz śmieszną pogłoskę,** jakoby Chamberlain chciał ustąpić z powodu różnicy zdań, która miała powstać między nim a innymi członkami rządu w sprawie przyznania Polsce stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów.

PRETENSJE B. CESARZOWEJ ZYTY.

Paryż, 28. 2. (PAT.) Była cesarzowa austrjacka Zyta **wniosła do tutejszego sądu skargę,** w której żąda przysądzenia na jej korzyść i zwrotu austrjackich klejnotów koronnych bezprawnie sprzedanych przez intendentów nieżyjącego ekscesarza Karola.

SCHULZE — OBŁĄKANY?

Berlin, 26 lutego. Pozostający w areszcie śledczym w związku z aferą frankową Schulze, w czasie swoich zeznań w urzędzie śledczym, zachowuje się tak dziwnie, że czyni wrażenie człowieka obłąkanego. Wobec tego zostanie on poddany badaniu psychjatrów. Zaznacza on ustawicznie, że jest prześladowany przez osoby, których nie może wskazać jednak dodaje, iż wie dokładnie, iż pewne koła napewno pozbawią życia jego i jego rodzinę.

Dalsze dochodzenia zostały narazie wstrzymane, gdyż sędzia śledczy postanowił zwrócić się za pośrednictwem urzędu zagranicznego do rządu węgierskiego o nadesłanie aktów całej sprawy fałszerskiej, aby stwierdzić, o ile przez dochodzenia tamtejszych władz. Schulze został w jakikolwiek sposób obciążony.

POŻAR NA OKRĘCIE.

Gdańsk, 1. 3. (PAT.) Na stojącym w porcie tutejszym okręcie „Gunloeg" wybuchł wczoraj w kuchni pożar, który jednak zdołano rychło ugasić. **Na okręcie tym znajdował się ładunek 50 000 litrów spirytusu.**

KOMIN KOPALNI ZABIŁ 10 LUDZI.

Luksemburg, 26 lutego. We francuskiej wiosce **Willerupp, zawalił się** dziś olbrzymi komin kopalni pewnego towarzystwa węglowego. Trzej robotnicy, którzy byli zajęci na szczycie komina naprawą, znaleźli śmierć pod gruzami zawalającego się komina. Dalszych ośmiu robotników, którzy znajdowali się w pobliżu, znaleźli również śmierć pod gruzami. **Ogółem** zostało zabitych 10 robotników. Istnieje jednak obawa, że liczba zabitych jest jeszcze większą, ponieważ w pobliżu komina było zatrudnionych więcej osób. Na razie liczby nie zdołano ustalić.

Muzeum Handlowe w Berlinie.

Białogród. CPFS. Generalny konsul jugosłowiański w Berlinie zwrócił się do ministra spraw zagranicznych z prośbą o zezwolenie na wybudowanie jugosłowiańskiego muzeum handlowo-przemysłowego w Berlinie. Muzeum to byłoby jednocześnie stałą wystawą wyrobów jugosłowiańskich, biurem pośrednictwa, a swym wyglądem wewnętrznym godnie by reprezentowało Jugosławię. Muzeum przyjmowałoby udział we wszystkich wystawach i targach międzynarodowych, dzięki czemu zaznajamiałoby niemieckie społeczeństwo z wyrobami jugosłowiańskiemi.

Z ruchu wydawniczego.

(Umieszczenie wzmianki uzależniamy od przysłania nam numeru okazowego).

— **„SZTUKI PIĘKNE".** Numer 5-ty (2-go rocznika), ukazał się już w handlu. Treść jego jest następująca: 1. Pontyfikał Erazma Ciołka — napisał Stefan Komornicki. 2. Impresjonizm a najnowsze malarstwo francuskie — napisała Stefania Zahorska. 3. Mozaika (dok.) — napisał Tadeusz Seweryn. 4. Kronika artystyczna. Numer zdobi 33 reprodukcyj w tekście, i 1 rotograwjura z Pontyfikału Erazma Ciołka. Cena egzempl. 5 zł, prenumerata kwartalna 14 zł. Do nabycia we wszystkich księgarniach i w Administracji „Sztuk Pięknych" Kraków, Wolska 19.

— **„PRZYJACIEL SZKOŁY".** Dwutygodnik Nauczycielstwa Polskiego, Poznań Rok V., Nr. 3. (Luty 1926). Artykuł wstępny pióra wizytatorki Kuratorjum O. S. p. Szumanówny, poświęcony jest metodzie belgijskiego pedagoga Decroly i wyjaśnia, jak szkoły Decroly odpowiadają głównym postulatom dzisiejszej pedagogiki. W następnym artykule M. Fuchs porównuje systemy Montessori, Ellen Key, Foerstera, Dewey'a i Karpowicza. Nadzwyczaj zajmujące jest obszerne sprawozdanie p. Szafranówny z „Próby egzaminu psychologicznego", odbytej w roku ubiegłym w Poznaniu. W dziale bibljograficznym zasługuje na szczególną uwagę ocena prof. Uniwersytetu Poznańskiego St. Pawłowskiego o niemieckim podręczniku Damaschkego „Polen ein erdkundliches Arbeits und Lesebuch". Recenzent wykazuje, że nie jest to podręcznik, jakiego potrzebuje szkoła niemiecka.

= **Aktualne wydawnictwo.** W Wiedniu wychodzi jaknajaktualniejszy może obecnie tygodnik p. n. „Internationale Rundschau für Banknoten u. andere echte Wertpapiere sowie für ihre Falsifikaten".

Tygodnik ten wydają wspólnie banki austrjackie ze współudziałem i przy pomocy technicznej wszystkich europejskich centrali policyjnych.

Numer 13 tygodnika jest poświęcony w całości aferze fałszerstwa banknotów na Węgrzech.

Sprawy społeczno-gospodarcze.

Projekt programu gospodarczego miasta Grudziądza

jako wyraz zabiegów stronnictw polskich w oświetleniu dyr. Samolińskiego, prezesa radzieckiego Chrześc. Dem. w Grudziądzu.

Referat powyższy, wygłoszony przez dyr. Samolińskiego na wielkiem zebraniu Polsk. Stronnictwa Chrześc. Demokracji w dniu 1 marca rb. zainteresuje bezwątpienia szeroki ogół naszego społeczeństwa ze względu na żywotność treści.

W zwięzłych i przejrzystych zwrotach wyłożył nam mówca, co następuje: Dzięki **sojuszowi**, zawartemu na terenie Rady Miejskiej między klubem radzieckim **Str. Chrześcijańskiej Demokracji,** a przedstawicielami **N. P. R. i Zjednoczenia Mieszczańskiego,** czerpiącemu swe źródło w szczególnej trosce o pomyślny rozwój gospodarki miejskiej i w podniesieniu dobrobytu mieszkańców, utworzony został **Komitet Porozumiewawczy,** którego kardynalnym zadaniem było opracowanie odpowiadającego wymogom chwili planu gospodarczego.

Na wstępie program ów przewiduje **rekonstrukcję aparatu urzędniczego,** kładąc wielką wagę na jego sprawność we wszystkich dziedzinach administracji miejskiej.

Dzisiejszy stan rzeczy ulegnie dokładnemu przestudjowaniu przez specjalną na ten cel wyłonioną komisję, która za punkt wyjścia weźmie: —

1. Stan liczbowy w stosunku do lat przedwojennych;
2. Zbadanie treści wszystkich angażowań, dokonanych przez Magistrat;
3. Zbadanie obecnego regulaminu przy przyznawaniu lat starszeństwa;
4. Ustalenie brzmienia kontraktów i etatów;
5. Podział urzędników na klasy uposażeniowe;
6. Ustalenie regulaminu służbowego;
7. Nominacje;
8. Kroki dyscypl. i zwolnienia;
9. Normy określ. przyznawanie dodatków drożyźnianych, świątecznych, technicznych, mieszkaniowych, nadgodzinowych itp.
10. Kasa Chorych.

Dbając o **zewnętrzny wygląd miasta,** program przewiduje zwiększenie ilości ogrodów, boisk sportowych, skwerów itd., projektuje się:

1. Przeprowadzenie prac parkowych w dzisiejszym lesie miejskim;
2. Przeprowadzenie prac parkowych na Górze Zamkowej;
3. Stowrzenie z Strzemięcina, w stylu lasowo-parkowym, całości plantacyjnej;
4. Wyzyskanie wzgórza wzgłuż Wisły, począwszy od koszar aż do Strzemięcina na pasy parkowe.
5. Pomnożenie ogrodów publicznych (Kuntersztyn, W. Tarpno);
6. Zadrzewienie ulic każdego roku.

Ten w ogólnych zarysach zakrojony plan działania, mający na celu nadanie **szaty estetycznej** miastu spotka się niechybnie z poparciem całego obywatelstwa. Co się tyczy **przestrzeni leśnych,** docenia się w zupełności ważność posiadania wielkich i zdrowych obszarów, które jednak niedostatecznie bywają zadrzewione w stosunku do dokonywanych każdego roku zrębów. W tym miejscu podkreśla się szczególnie znaczenie **Rudnika, jako miejsca klimatycznego,** sprawa zaś kupna przez miasto jeziora rudnickiego weszłaby niedługo na tory pertraktacji.

Omawiając kwestję **budownictwa,** mówca ocenia wartość pozostawionych z czasów niemieckich planów i szkiców, którym to materjałem posługiwać się należy przy ustalaniu projektów tworzenia ulic itp. przy racjonalnej rozbudowie miasta.

Usuniętemi z biegiem czasu zostaną **domki miejskie,** rozrzucone u stóp Góry Zamkowej, stawianie zaś **małych budynków,** lub szop przy ruchliwych ulicach miasta zostanie nie dozwolone. Istniejące w stanie obecnym miejsca ustępowe zastąpione zostaną **podziemnemi:** wstrzymane ma być wydawanie pozwoleń na urzadzanie w centrum miasta składów węgli, żelaza itp..

Projektowane jest również **przeniesienie,** niektórych **targowisk** na boczne części miasta oraz **zreformowanie** dotychczasowych sposobów **czyszczenia** ulic miasta.

Kwestja **opieki społecznej** jest jednym z podstawowych punktów programu.

W pełnym zrozumieniu etycznym istniejącej ustawy, proklamującej **prawo** każdego obywatela do **opieki gminy,** program przewiduje w dużej rozciągłości udzielanie opieki ubogim, opiekę nad dziećmi i młodzieżą, starcami i inwalidami, bezdomnymi, ofiarami wojny, węźniami po odbyciu kary, ochronę macierzyństwa itp.

W tym celu powołane zostaną do życia odpowiednie czynniki, w postaci opiekunów i kuratorów, które wespół z Pow. Radą Opieki Społecznej i Urzedem Ubogich przystąpią do produktywnej działalności.

To samo tyczy kwestji **sanitarnej** i niesienia **pomocy lekarskiej** dla ubogich.

Tyle co się tyczy pobieżnego naszkicowania projektowanego programu wyżej wspom. ugupowań polskich. towanego programu wyżej wspom. ugrupowań polskich, który omówionym został w swej części pierwszej. Do innych spraw powróci referent na nastepnym posiedzeniu. Dotyczyć one będą nieruchomości miejskich, pożarnictwa, szkół, teatru miejskiego, rzeźni, gazowni. elektrowni, wodociągu, tramwajów szpitali itd.

My, ze swej strony, podzielając w zupełności zawarte w nim postulaty, życzymy sobie, aby zrealizowanie ich doznało jaknajmniej przeszkód technicznych i wydatnie popartym zostało przez ogół wszystkich obywateli.

Do spraw budżetowych gospodarki miejskiej powrócimy, z powodu braku miejsca za następnym razem.

Optymizm prof. Kemmerera dla spraw gospodarczych Polski.

W wywiadzie, udzielonym korespondentowi „New York Lun“ w związku ze swemi studjami nad sytuacją gospodarczą Polski, prof. Kemmerer oświadczył, że podziwia dzielność z jaką Polska pracuje nad własną stabilizacją gospodarczą i stawia ją za wzór innym narodom kontynentalnym.

Akcja Min. Spr. Wew. w związku z bezrobociem na G. Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskim.

Insp. dep. ministerstwa spraw wewnętrznych, p. Maćkiewicz, wyjechał na Górny Śląsk i do Zagłębia Dąbrowskiego, dla zbadania stanu bezpieczeństwa w tych okręgach w związku z obecną sytuacją bezrobocia. Pobyt p. Mackiewicza potrwa 3 dni, poczem po powrocie przedstawi min. Raczkiewiczowi szczegółowy raport z wyniku swej podróży. Rezultatem jego sprawozdania będzie szereg zarządzeń ochronnych, związanych ze stanem bezrobocia na Górnym Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskim. wydanych przez min. Raczkiewicza.

Rolnictwo.

— PARCELACJE MAJĄTKÓW ZIEMSKICH NA POMORZU. Bank osadniczy w Poznaniu został upoważniony przez ministra reform rolnych do przeprowadzenia parcelacyj majątków ziemskich w Poznańskiem i na Pomorzu. Bank ten zdołał w ostatnim czasie rozparcelować 2600 morgów — obecny zapas ziemi przeznaczony do parcelacji wynosi 1400 morgów.

Kronika gospodarcza.

WYLOSOWANIE DOLARÓWKI.

Warszawa, 2. 3. (tel. wł.) Wczoraj odbyło się ciągnienie 5 proc. pożyczki dolarowej. Główna wygrana padła na nr. 341348 — los jest w posiadaniu prywatnem w Warszawie. Do tej pory nikt się jednak nie zgłosił.

CIĄGNIENIE DOLARÓWKI.

W dniu wczorajszym odbyło się ciągnienie 5% pożyczki dolarowej w sali konferencyjnej Głównego Urzędu Skarbowego Rymarska 3. Wygrane padły na numery: 40.000 padło na numer 341.248, 8.000 dolarów wygrał Nr. 582277. 3.000 dolarów wygrały Nr. Nr.: 227955. 592410, 253279, po 1.000 dolarów wygrały Nr. Nr.: 631523, 479745, 557[illegible]83, 514756, 303587, 500 dolarów: 064530, 369495. 161716, 158648, 069332 054713, 747966, 642617, 974044, 551747, 100 dolarów: 981640. 682678, 544288, 715372, 465585 891062, 308029 175452, 164893. 066721, 169060, 846808, 662826, 096117, 679369 315590; 478251 289378, 010285, 698377, 099504. 944912, 901093, 208806. 632422, 119674 904237, 055204. 242156, 674768, 404264, 140045, 01[illegible]091, 100620, 691288. 499119, 098294, 896156, 129603. 902671, 390854 513833, 900175, 629040, 370869. 487111, 213821, 870704, 501659, 748077, 209159. 157521, 183811, 016345. 620716, 254800, 066262. 096120, 361970, 977118, 076148. 393937, 348852, 644418, 577265, 928095, 667235, 166886, 100706, 475463, 810976, 841214, 246428, 2720[illegible]1, 257855, 259186, 170643, 329002, 524936, 666603.

— **KREDYTY BUDOWLANE DLA MIAST POLSKICH.** W najbliższych dniach Ministerstwo Skarbu ma udzielić pozwolenia na zaciągnięcie przez 5 miast polskich pożyczki w wysokości 25 milj. dolarów, finansowanej przez firmy holenderskie na rozbudowę miast polskich. Udział Warszawy w pożyczce wyniesie 8 milj. dol.

— **BEZPOŚREDNIA WYMIANA TOWARÓW Z ROSJĄ.** Wczoraj odbyła się konferencja kolejowa między naszymi władzami a sowieckiemi w sprawie bezpośredniego przewozu towarów bez przeładowywania między Rosją a Polską.

— O UZGODNIENIE USTAWODAWSTWA POLSKIEGO Z USTAWODAWSTWEM AKCYZOWO - MONOPOLOWYM W. M. GDAŃSKA. W początkach przyszłego tygodnia rozpoczną się pertraktacje z przedstawicielami w. m. Gdańska w sprawie dostosowania ustawodawstwa akcyzowo monopolowego Gdańska do ustawodawstwa polskiego. Pertraktacje w tych sprawach rozpoczynały się już kilkakrotnie, ostatnio w ubiegłym tygodniu, nie dając pozytywnych wyników. Jak wiadomo, sprawa ta przewidziana jest w konwencji paryskiej zawartej między Polska a Gdańskiem w 1920 r., dotychczas jednak konwencja ta nie została przez Gdańsk wprowadzona w życie.

Giełda pieniężna.

POZAGIEŁDOWE NOTOWANIA DOLARA w dniu 1 marca 1926 r.

Dolar w obrotach międzybankowych o godz. 9 — 7.73, g. 10 — 7.72 g. 11 — 7.75 w żąd., 7.73 w płac., godz. 11.30 — 7.75 w żąd.. 7.73 w płac., g. 12 — 7.75 g. 13 — 7.75 g. 14.30 — 7.70 g. 17 — 7.75.

WALUTY.

	Tranzakcje	Sprzedaż	Kupno
Dol. St. Zjedn	7,67½—7,63	7,65	7,61

DEWIZY.

Dolary Stanów Zjed.	7.63
Floreny holenderskie	—
Franki belgijskie	—
Franki francuskie	28.30
Franki szwajcarskie	146.90
Funty angielskie	37.10
Korony austrjackie	107.45
Korony czeskie	22,60

Ostatni kurs dolara.

Warszawa, dnia 2 3. 1926 r. Ostatni kurs dolara **7,80 zł.** Tendencja utrzymana.

Giełda towarowa.

SKÓRY i GARBNIKI.

Grudziądz, 1. 3. Na rynku skór przy tendencji utrzymanej. podaży zwiększonej, z pierwszej ręki loco skład płacono za 1 kg.: skóry bydlęce solone 0.90 — 1.00, bydlęce suche 1.30 — 1.40. owcze z wełną I gat. 1.30 — 1.40 suche z wełną II gat. 1.10 — 1.25 suche z wełną III gat. 1.00 — 1.10, owcze solone I gat. 0.85 — 095, owcze solone II gat. 0.75 — 0.80, owcze solone III gat. 0,60 — 0,70. Ceny za 1 sztukę: cielęce 5.50 — 6.00, końskie 11 — 13, kozie 3.50 — 450, lisy 25 — 35.

Stan rachunków Banku Polskiego

dnia 20 lutego 1926 r.

AKTYWA. — Zmiany od ostatniego wykazu.

1. Złoto w sztabach i monetach w skarbcu . .	zł 56.400.595.45				
" " " zagranicą ..	77,487.909.12	zł	133,888.504.57	+	22.274.25
2. Waluty, Dewizy, i banki zagraniczne		„	45,475.741.—	—	12,645.452.32
3. Monety srebrne i bilon		„	3,903.004 35	+	3,293.125.03
4. Portfel wekslowy		„	285,293.693.47	+	4,142.799.94
5. Pożyczki zabezpieczone papierami		„	26,924.442.96	—	3,182.313.32
6. Zaliczki reportowe		„	22,489.917.20	—	3,348.720.24
7. Zdyskontowane bilety skarbowe		„	22,188.000.—	+	134.000.—
8. Skarb Państwa kredyt bezprocentowy		„	50,000.000.—		bez zmiany
9. Nieruchomości i ruchomości		„	33,311.703.54		„ „
10. Inne aktywa		„	21,823.715.23	+	1,174.695.88
		zł	645 298.722.34		

PASYWA.

1. Kapitał zakładowy		zł	100,000.000,—		bez zmiany
2. Fundusz zapasowy		„	1,340.477.36		„ „
3. Obieg biletów bankowych		„	350,018.235.—	—	6,510.695.—
4. Rachunki żyrowe i inne zobowiązania:					
Kasy państwewe	zł 7,319.110.46				
Pozostałe rachunki żyrowe	„ 52,499.214.97				
Różne zobowiązania	„ 35,012.700.45	„	94,831.025.88	—	6,439,546.93
5. Zobowiązania w walucie zagranicznej		„	35,052.473.49	—	1.320.317.26
6. „ reportowe		„	22,549.693.21	—	3,362,380.24
7. Inne pasywa		„	41,506.817.39	+	7,223.348.65
		zł	645,298.722.33		

Stopa procentowa:

12% od dyskonta weksli.
14% od lombardu papierów procentowych.
10% od dyskonta 8% Biletów Skarbowych.
Od dyskonta dewiz: w zależności od zagranicznej stopy dyskontowej, nie wyżej jak 8%.

Zebranie Polskiego Stron. Chrześć. Demokracji.

Gospodarka miejska. — Sytuacja polityczna. — Sprawy organizacyjne. — Dyskusja. Rezolucje.

Grudziądz, 2 marca 1926 r.

W dniu wczorajszym odbyło się w Grudziądzu w dużej sali hotelu pod Złotym Lwem zebranie Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji, poświęcone rozpatrzeniu spraw następujących: programowi gospodarczemu grudz. Rady Miejskiej, sytuacji politycznej oraz organizacji stronnictwa.

Odpowiednie referaty wygłosili p. dyr. Samoliński, prezes Koła Chrześc. Dem. w radzie miejskiej, poseł Nowicki i p. Nowak.

Wywodom pierwszego mówcy poświęcimy więcej miejsca w dziale gospodarczym „Głosu Pom.", zastrzegając sobie do obfitego w danej sprawie materjału powrócić parokrotnie aż do wyczerpania przedmiotu.

Poseł Nowicki dał obszerne sprawozdanie z prac koalicyjnego gabinetu p. Skrzyńskiego, ze stosunków na terenie sejmowym i z całokształtu sytuacji politycznej zewnętrznej i wewnętrznej, potrącając w związku z temi sprawami także o niektóre ściślej z niemi związane kwestje natury gospodarczej. Ze względu na obszerne ramy wykładu p. posła Nowickiego, a brak miejsca w dzisiejszym numerze omówimy najaktualniejsze momenty przemówienia w artykule wstępnym.

Trzeci z kolei mówca p. Nowak streścił swój referat ze względu na spóźnioną porę do krótkiego przedstawienia spraw organizacyjnych Stronnictwa.

Po referatach rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której między innymi zabierali głos pp. Karaszewski, Łączkowski i Nadolski.

W tej wymianie zdań ujawniła się zgodność poglądów pomiędzy referentami a zebranymi na zasadnicze sprawy doby obecnej.

Uwydatniło się to również przez jednogłośne przyjęcie przedstawionych przez red. Machalewskiego rezolucji treści następującej:

I. Zebrani, po wysłuchaniu referatu p. dyr. Samolińskiego, wyrażają zgodę na posunięcie radnych Chrz. Dem. na terenie Rady Miejskiej, a w szczególności solidaryzują się z faktem stworzenia polskiej większości i z nakreślonym przez mówcę programem gospodarczym.

II. Zebrani, solidaryzując się z wywodami posła Nowickiego wyrażają zgodę na pociągnięcia polityczne przedstawicielstwa parlamentarnego klubu Chrześc. D. i wyrażają mu swe pełne zaufanie.

Wiadomości bieżące.

GRUDZIĄDZ, wtorek, 2 marca 1926 r.

KALENDARZ: Wtorek 2-go marca Heleny wd.
Środa 3-go Kunegundy.
Wschód słońca 6 48 zachód 17 38
Wschód księżyca 20 37 zachód 8 9

*

—** **BIBLJOTEKA I CZYTELNIA T. C. L. W GRUDZIĄDZU,** jest otwarta:

W śródmieściu: w muzeum (ulica Lipowa nr. 28 I ptr.): codziennie — z wyjątkiem niedziel i świąt — od godziny 5-ej do 7-mej wieczorem. Dla dzieci w środy i soboty, od godziny 4-tej do 5-tej popołudniu.

Na Chełmińskiem Przedmieściu: w kancelarji parafjalnej (ulica Bydgoska nr 10): w poniedziałki i czwartki, od godziny 4-tej do 5-tej popołudniu.

W Małem Tarpnie: w szkole w niedziele i święta po nabożeństwie.

*

—** **MUZEUM** (ulica Lipowa nr. 28) jest otwarte w środy i soboty, od godziny 12-tej do 2-ej w południe, w niedzielę i święta od godziny 11-tej do 1-ej w południe.

*

—** **NOCNE DYŻURY APTEK.** Od 27 lutego do 6 marca apteka „Pod Lwem", ulica Pańska 22.

*

—** **TEATR MIEJSKI.** Dziś we wtorek po raz trzeci nadzwyczaj wesoła 3-aktowa farsa Franciszka Arnolda i Ernesta Bacha pt.: „DON JUAN MIMOWOLI". Świetną obsadę stanowią: pp. Elertowiczowa, Opolska, Fiszerówna, Wiesławska, Zasławska, oraz pp. Chmurkowski, Cybulski, Szafrański, Dąbrowski i Panek. Reżyser p. Feliks Chmurkowski.

Dyrekcja teatru, chcąc dać możność uprzystępnienie widowisk dla niezamożnego społeczeństwa, rozpocznie cykl przedstawień o wyjątkowo zniżonych cenach. Sądzić należy, że publiczność przyjmie z zadowoleniem to udogodnienie i tłumnie weźmie udział w widowisku w środę oraz w czwartek o godzinie 4-tej popołudniu.

W środę przedstawienie popularne, na którem odegrany zostanie po raz ostatni dramat w 4-ch aktach L. H. Morstina pt.: „SZLAKIEM LEGJONÓW". Ceny miejsc wynoszą: 50 gr., 1 zł. i 1,50 zł.

W czwartek o godzinie 4-tej popołudniu przedstawienie popularne oraz dla młodzieży szkolnej, na którem odegraną zostanie opera Verdiego pt.: „RIGOLETTO". Ceny miejsc: 50 gr., 1 zł. i 1,80 zł. włącznie z szatnią.

Wieczorem o godzinie 8-mej po raz drugi operetka w 3-ch aktach Arnolda i Bacha pt.: „DOLLY", z pp. Leonowicz, Czerniawską, Zarembiną oraz pp. Ilcewiczem, Zdzitowieckim, Rdzawiczem, Jędem. Ceny operowe.

W piątek teatr zamknięty.

*

—** **PRZYSZŁA HARCERSKA FLOTYLLA MORSKA NA BAŁTYKU.** Coraz szersze sfery społeczne interesują się zagadnieniem morza polskiego, które dotychczas zajmowało bardzo mało miejsca w świadomości społeczeństwa. Ostatnio do zanotowania jest fakt, organizacji specjalnej flotylli harcerskiej, która ma w przyszłości wypłynąć na Bałtyk. Zakup odpowiednich statków został wstrzymany dzięki przelaniu znacznych funduszów na „Tydzień Bandery", jednak znowu zostały zebrane fundusze, które pozwolą w niedalekim czasie przystąpić do zapoczątkowania budowy flotylli.

—** **PARCELACJE W POWIECIE GRUDZIĄDZKIM.** Jak się dowiadujemy, ogłasza Powiatowy Urząd Ziemski w Grudziądzu, sprzedaż osady anulacyjnej nr. 2, w Szembruczku, powiat grudziądzki, obszaru 5,25 ha. (21 morg. magdeburskich) z domem mieszkalnym i młynem holenderskim, z parowym zapędem. Zgłoszenia składać należy na przepisanych formularzach w Powiatowym Urzędzie Ziemskim w Grudziądzu, ul. Radzyńska 26, najpóźniej do dnia 15-go marca br.

Osadę ogrodniczą z rozparcelowanego majątku Turznice, powiat grudziądzki, obszaru 9,00 ha. (36 morg. magdeburskich) sprzedaje Powiatowy Urząd Ziemski w Grudziądzu, ul. Radzyńska 26. Fachowi ogrodnicy zgłosić się mogą najpóźniej do dnia 15-go marca br. Zgłoszenia uskutecznić należy na przepisowych formularzach, które otrzymać można w wyżej wymienionym Urzędzie.

—** **Z PAŃSTWOWEGO STADA OGIERÓW STAROGARD,** wysłano 146 ogierów do stacyj rozpłodowych, we wszystkich powiatach Pomorza. W powiecie grudziądzkim, gniewskim, lubawskim i świeckim, znajdują się stacje państwowych ogierów w następujących miejscowościach: w powiecie grudziądzkim: w Białobłotach 3 ogiery, w Białochowie 2 ogiery, w Szonowie 3 ogiery, w Pokrzywnie 3 ogiery. W powiecie gniewskim w Kopytkowie 3 ogiery, w Lignowach 3 ogiery, w Rakowcu 3 ogiery. W powiecie lubawskim: w Czachówkach 2 ogiery, w Łakorku 2 ogiery, w Sampławie 3 ogiery, w Marjanowie 3 ogiery. W powiecie świeckim: w Bratwinie 3 ogiery, w Drzyćmiu 3 ogiery, w Rożannie 3 ogiery, w Serocku 3 ogiery, w Taszewie 2 ogiery, w Płochocinie 2 ogiery. Bliższe objaśnienia i opisy ogierów są w „Kłosach" i orędownikach powiatowych.

—** **ZJAZD IZB RZEMIEŚLNICZYCH W GRUDZIĄDZU.** Dnia 27. II. 1926 r. odbył się w Grudziądzu zjazd prezesów i syndyków Izb Rzemieślniczych wraz z delegatami i w obecności komisarza rządowego p. radcy Barciszewskiego z województwa pomorskiego. Na zjeździe zajmowano się aktualnemi sprawami, dotyczącemi rzemiosła. Między in. omawiano wysokie składki Ubezpieczalni Krajowej, projekt ustawy przemysłowej, projekt ustawy o dostawach i robotach rządowych, taryfę celną oraz sprawy uczęszczania uczniów do szkół dokształcających. Szeroką dyskusja rozwinęła się nad referatem wykonywania prac dla osób prywatnych, przez wojsko, domy karne i inne instytucje rządowe ze szkodą dla rzemiosła i drobnego przemysłu, gdyż instytucje te nie płacą żadnych składek socjalnych, podatków i innych świadczeń i mogą prace te po niższych cenach wykonać. Na zjeździe tym uzgodniono i powzięto bardzo wiele ważnych uchwał i rezolucji.

—** **KONCERT NA RZECZ GŁODNYCH DZIECI.** W poniedziałek, dnia 8-go marca br. urządza Szkoła Wydziałowa wieczorek muzykalno - wokalny w Teatrze Miejskim przy współudziale orkiestry 64 p. p. i towarzystwa śpiewu „Moniuszko" pod patronatem podpisanego komitetu. Z bogatego i doborowego programu podnosimy: Fucik, marsz florentyński, Uwertura francuska — Wiązanka: Kwiaty polskie, które to utwory wykona orkiestra 64 p. p. Chór szkolny z około 300 członków odśpiewa między innemi: „Chociaż to życie" — Polonez Komorowskiego, „Szumią jodły" Moniuszki, „Bakałarz" Pakulskiego, „Znasz li ten kraj" Moniuszki, „Krakowiak" Seibelta i inne. Zan Niklewicz odegra na fartepianie Sonatę op. 27 Bethovena.

Program przeplatany będzie deklamacjami ucznia, względnie uczennicy „Za służbą" Ujejskiego z akomp. skrzypiec i fortepianu i „W zimowy wieczór" Zacharkiewiczówny, jak i śpiewem solowym „Arja Stefana" z „Strasznego Dworu". Wreszcie i chór „Moniuszko" jak i kwartet nauczycielski przyczynią się do urozmaicenia programu przez odśpiewanie kilku pieśni, jak: „Polonez tryumfalny" Nowowiejskiego, „Cyganie" pieśń góralska, względnie „Marzenie" Szopena i innych. Zakończy koncert „Marsz" Souzy' odegrany przez orkiestrę. Bilety wstępu po 1 zł., 1,50 zł. i 2 zł.

Jest więc sposobność dla społeczeństwa, które okazało dotąd tyle serca dla głodnych dzieci w szkołach, nietylko przyczynić się do dalszej budowy zbożnego dzieła odżywiania dzieci, a i uczestniczyć w duchowej rozrywce, na którą się złożą między in, i najlepsze siły naszych milusińskich.

Komitet obywatelski pomocy dla głodnych dzieci.

—** **POPIS UCZNIÓW I UCZENNIC KLASY SKRZYPCOWEJ TOW. MUZ. IM. MONIUSZKI.** W sobotę, dnia 6-go marca br. urządza Tow. Muzyczne w sali hotelu pod „Złotym Lwem" popis - koncert uczniów i uczennic klasy skrzypcowej. Popis ten będzie bardzo urozmaicony: kwartety skrzypcowe, skrzypce solo z towarzyszeniem fortepianu, fortepian solo itd. Ponieważ po koncercie urządza się dla wszystkich uczestników herbatkę towarzyską ze słodkim bufetem, dlatego koncert ten nie będzie trwał dłużej niż 1½ godziny rozpocznie się punktualnie o godzinie 7 i pół wieczorem. Na koncert ten zapraszamy nietylko rodziców, których dzieci uczęszczaja do Instytutu Muz., lecz także Szanowną Publiczność i prosimy, aby jaknajliczniej na wieczór ten przybyć zechciała. Bilety bardzo tanie: dla uczącej się młodzieży 0,50 zł., — dla dorosłych 1,50 zł., 1,00 zł. i 0,75 zł.

Towarzystwo Muzyczne im. St. Moniuszki.

—** **OTWARCIE OKRĘGOWEJ SZKOŁY POLICYJNEJ.** Wczoraj rano odbyło się uroczyste otwarcie kursów okręgowej szkoły policyjnej, która, jak wiadomo, mieści się w koszarach żandarmerji przy ulicy Młyńskiej, (obok Małego Tarpna). Na kursa, które trwać będą 6 tygodni — zapisało się 50 posterunkowych. Wszyscy oni zrzekli się ustawowo należnych im djet, za cały czas trwania kursów, co należy z uznaniem i radością powitać.

—** **MIESIĘCZNE ZEBRANIE TOWARZYSTWA CZYTELNI DLA KOBIET,** odbyło się wczoraj wieczorem w auli gimnazjum matematyczno - przyrodniczego. Pani Marja Szmańdzina wygłosiła doskonały referat o pracy zawodowej kobiet. Referat niezmiernie rzeczowo i popularnie opracowany, wywołał wśród zebranych wielkie zrozumienie tematu i bardzo korzystne wrażenie. Pozatem uprzyjemniły wieczór śpiewy i deklamacje amatorskie. Nie możemy niestety przy tej okazji pominąć milczeniem, pewnego dość przykrego — zwłaszcza dla przewodniczącej Towarzystwa — faktu. Oto p. Elertowiczowa, artystka Teatru Miejskiego, która miała wypowiedzieć kilka deklamacyj, nietylko, że nie raczyła zjawić się na zebranie, ale nie przysłała bodaj kilka słów, usprawiedliwiających jej nieobecność. Jest to już trzeci — w stosunkowo dość krótkim czasie — wypadek, gdzie niektórzy członkowie zespołu teatralnego, lekceważą sobie nasze towarzystwa. Jest to bardzo nieładny objaw. Po załatwieniu i omówieniu szeregu wewnętrznych spraw Towarzystwa, przewodnicząca p. Kruszonowa, zamknęła zebranie, dziękując tak członkiniom jak i gościom za liczne przybycie. Sympatyczne i pożyteczne wieczory Towarzystwa Czytelni dla Kobiet cieszą się coraz większem powodzeniem, co chyba najlepiej świadczy o niestrudzonej i owocnej pracy zarządu.

—** **PROTOKÓŁ Z OGÓLNEGO ZEBRANIA,** Związku pracowników umysłowych bezrobotnych Grudziądza z dnia 19 lutego br. Zebranie zagaił prezes Kwiatkowski, zdając sprawozdanie z działalności zarządu. W dniu powstania związku nie było w kasie ani grosza gotówki, lecz przez energiczną i intensywną pracę całego zarządu, zdołano do dnia 19-go lutego zebrać w przychodzie i rozchodzie 2.866,75 złotych. Prezes p. Kwiatkowski referuje wniosek przekształcenia związku na organizację stałą, a mianowicie na Związek Pracowników umysłowych miasta Grudziądza. Po wyczerpującej dyskusji postanowiono sprawę tę należycie opracować i przygotować. Po wyczerpującej dyskusji wniosek o otwarcie taniej kuchni przyjęto 72 głosami przeciw 4. Następnie przystąpiono do wyboru komisji rewizyjnej i na wniosek p. Milewskiego postanowiono wybrać komisję z 5 osób i to trzy z pośród obywatelstwa i dwie ze związku. Do komisji rewizyjnej zostali wybrani: prezydent Włodek, redaktor Kruszewski redaktor Sobociński, buchalter Jureczko, buchalter Zaruski, jako kandydaci pp. Truszczyński i Kotecki. Nowym członkiem zarządu został p. Radomski Maksymiljan. Pan Milewski referuje sprawę przyznania stałych zasiłków dla bezrobotnych pracowników umysłowych przez rząd, z których już stale korzystają Warszawa, Łódź i inne miasta. Po wyczerpującej dyskusji zebranie postanawia wybrać delegację do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, ażeby zrobić stosowny wniosek do rządu i przedstawić postulaty i żądania grudziądzkich bezrobotnych pracowników umysłowych. Do delegacji wybrani zostali jednogłośnie p. poseł Nowicki, p. Milewski, p. Kwiatkowski i p. Żarucki. W wolnych głosach przemawiali pp. Kwiatkowski, Żarucki, Milewski i inni, poczem prezes p. Kwiatkowski zebranie zamknął słowami „Cześć!"

—** **NA POLEPSZENIE BYTU STUDENTÓW GDAŃSKICH.** Kupiec Wojtkiewicz, Solna 13, złożył w administracji „Głosu Pomorskiego" 5 zł. na studentów gdańskich.

—** **ULUBIENIEC FORTUNY.** Jak nas informują, wygrana 500 dolarów, wylosowana w Warszawie na wczorajszym ciągnieniu dolarówki padła na nr. 54713. Posiadaczem jej jest mieszkaniec Grudziądza.

—** **SZAJKA SPRYTNYCH OSZUSTÓW MIESZKANIOWYCH POD KLUCZEM.** W tych dniach policja aresztowała szajkę sprytnych oszustów mieszkaniowych, złożoną z trzech rzezimieszków, którzy w wyrafinowany i przebiegły sposób, popełnili w naszem mieście szereg oszustw mieszkaniowych. Poszkodowanych osób jest bardzo wiele, na ogólną sumę kilka tysięcy złotych.

Z srebrnego ekranu

KINO APOLLO: „ICH GRZECH".

Jest ich troje. On bogaty, energiczny przemysłowiec, ona lekkomyślna i płocha. Oboje są przystojni i młodzi — tylko że on jest wiecznie zapracowany, a jej treścią życia są rauty, zabawy, five o'clocki i bale. I jest jeszcze ono. Mały, czteroletni chłopczyk Ralf. Wychowuje go niańka. W takiej atmosferze upływa kilka lat, aż wreszcie oni znudzeni sobą rozchodzą się; dziecko idzie do zakładu wychowawczego, daleko, bo aż na drugą półkulę, do Francji.

Tam właśnie zaczynają rozkwitać skutki „ich grzechu", skutki złego wychowania dziecka, które ani w domu, ani podczas swego pobytu we Francji nigdy nie znało naprawdę swoich rodziców. Nie wiedziało co to są pieszczoty matki, pocałunki ojca. Ralf kończy szkołę i wyjeżdża do Paryża. I dzieje się, co sie tak często zdarza. Pieniędzy ma w bród, bo je nieznany mu ojciec przysyła obficie. Nocne spelunki, kabarety, złota młodzież paryska i kobiety — robią swoje. Ralf stacza się coraz niżej. Piękna Bricotte, znana na bruku paryskim kurtyzana i oszustka „zakochuje się w nim do szaleństwa". Ralf staje się narzędziem w jej sprytnych rączkach.

Tymczasem ojciec dowiedziawszy się od pośrednika swego w Europie, o niebezpiecznym stanie syna, przyjeżdża i ratuje go wszelkiemi możliwemi sposobami.

Jeszcze kilka tragicznych chwil i... wszystko kończy się szczęśliwie.

Treść filmu zaczerpnięta z małżeństwa, jakich dziś, niestety, jest tak wiele. Już kilkakrotnie miałem sposobność pisać recenzję z obrazów First Nationale Pictures. Jak wtedy, tak i dzisiaj jestem dla wykonawców, a przedewszystkiem dla reżysera z pełnem uznaniem; każdy obraz wyżej wspomnianej wytwórni odznacza się nadzwyczaj starannem wykonaniem. Technika posunięta do ostatnich granic doskonałości.

Słodka Jacquelline Logan, Clive Brook, Mary Astor i Buster Collier dali koncertowe kreacje.

„Ich grzech", to jeden z najbardziej atrakcyjnych obrazów, jakie kiedykolwiek pojawiły się na ekranie.

Zapobiegliwa dyrekcja kina „Apollo", dbająca zawsze o wysoki poziom artystyczny, sprowadzanych filmów, zapowiada na najbliższe tygodni: „Upiór w operze", „Variete" z Jannigsem i Lyą de Putti oraz „Wampiry Warszawy".

Wojacy.

Wasi towarzysze broni, zorganizowani w Tow. b. powstańców i wojaków, apelują do was, którzy nie jesteście członkami tej organizacji, abyście zerwali z biernem zachowaniem się wobec Towarzystw Wojaków i Powstańców i bezzwłocznie zasilili nasze szeregi, dążące do utrwalenia bytu Polski. Jesteśmy świadkami niestrudzonej i niegardzącej żadnemi środkami agitacji niemieckiej, dążącej do oderwania od Polski ziem, które zrządzeniem Opatrzności oddać nam musiał pobity zaborca, a których straty przeboleć nie może. Pod fałszywą maską pokojowości prowadzą Niemcy w własnym kraju zbrojenia i tworzą nad granicami Polski szereg tajnych organizacyj wojskowych, których działalność skierowana jest przeciw nam. Niebezpieczeństwo grozi nam poważne, ale spojrzeć musimy mu śmiało w oczy i przedstawić się ze wszystkich sił. Podajcie nam więc dłoń do współpracy, wy, którzy czujecie w sobie krew polską i złączcie się w jeden nieustępliwy zwarty zastęp bojowników o polskość ziemi pomorskiej. To nasz obowiązek i święta wobec Polski powinność. A zatem wojacy, zapisujcie się na członków do naszych Towarzystw Powstańców i Wojaków, byśmy wspólnie byli strażnikami zachodnich rubieży naszej Rzeczypospolitej. Nie damy ziemi!...

WOLNOŚĆ!

(—) Prądzyński

Okręgowy prezes Tow. Powstańców i Wojaków Okręgu Starogardzkiego.

Uwaga: Inne pisma uprasza się o powtórzenie powyższej odezwy.

Ruch towarzystw.

—(rt) Zarząd Stowarzyszenia Techników w Grudziądzu, podaje członkom do wiadomości, że dnia 10-go marca br. o godzinie 20-tej, odbędzie się w lokalu Państw. Szkoły Budowy Maszyn walne zebranie z następującym porządkiem obrad: 1. zagajenie, 2. wybór marszałka, 3. sprawozdanie ustępującego zarządu, 4. sprawozdanie komisji rewizyjnej, 5. udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi, 6. wybór nowego zarządu i komisji rewizyjnej, 7. wolne wnioski.

W razie niestawienia się 30 proc. do stow. przynależących członków, w pół godziny po wyznaczonym terminie odbędzie się następne walne zgromadzenie, którego uchwały są prawomocne. (5825)

—(rt) Zebranie dyskusyjne Związku Ludowo - Narodowego Koła Grudziądz, odbędzie się ze względu na konferencje religijne dopiero w czwartek, dnia 4-go marca br. o godz. 8 wieczorem w sali Sekretarjatu przy ulicy Mickiewicza 22. Na porządku obrad między innemi wykład. O udział członków i sympatyków uprasza (5864)

Zarząd Związku Lud. - Narod. Koła Grudziądz.

—(rt) Zarząd Koła Oficerów Rezerwy podaje do wiadomości członkom, że dnia 8-go marca br. odbędzie się „Nadzwyczajne Walne Zebranie Koła" w kasynie Oficerskiem 64 p. p. o godzinie 19-tej z następującym porządkiem obrad: Uzupełnienie wyboru członków: 1. Zarządu, 2. Sądu Honorowego 3. Delegatów Koła, 4. Zakres obowiązków członków Zarządu, 5. uchwalenie wysokości djet i innych wydatków, 6. Wolne wnioski i głosy. (5882) Zarząd.

—(rt) Zarząd Towarzystwa Powstańców i Wojaków podaje do wiadomości członkom, że miesięczne zebranie tow. odbędzie się dopiero we wtorek, dnia 9-go marca br. o godz. 7-mej wieczorem w sali zebrań p. Zielińskiego przy ul. Dłuziej nr. 16.

Na porządku dziennym m. in. będzie również odczyt profesora ks. Ponczka o Staszicu. Ze względu na to, Zarząd Tow. uprasza o jaknajliczniejszy udział członków, jak również szan. gości i sympatyków tow. (5900) Zarząd.

—(rt) Kółko Rolnicze w Grucie urządza miesięczne zebranie w czwartek, dnia 4-go marca o godzinie 5-tej popoł. w sali p. Mroczkowskiego. Pożądane jest zebranie się wszystkich rolników z Gruty i Słupa. (5933)

Za Zarząd: (—) Poćwiardowski, sekretarz.

—(rt) Tow. Powstańców i Wojaków w Grucie urządza w czwartek, dnia 4-go marca br. o godzinie 7-mej wieczorem w sali p. Mroczkowskiego w Grucie zwyczajne zebranie. (5934) Prezes.

—(rt) Tow. Śpiewu „Moniuszko". Lekcja śpiewu odbędzie się w środę, dnia 3-go bm. o godzinie 8-mej wieczorem w auli szkoły wydziałowej przy ulicy Trynkowej. Ze względu na mający się odbyć występ chóru, przybycie wszystkich członków konieczne. „Cześć pieśni!" (5939) Zarząd.

Z Pomorza.

—** GRUTA, pow. grudziądzki. (Zlikwidowanie szajki złodziejskiej). Mieszkańcy tutejszej wsi i okolicy odetchnęli wreszcie, bo udało się miejscowemu posterunkowi, przy pomocy kolegów z Radzyna przychwycić herszta szajki złodziejskiej, Antoniego Maciejewskiego. W listopadzie i grudniu popełniono w Grucie, Słupie, Boguszewie, Bursztynowie aż 10 kradzieży z włamaniem, policja wytropiła sprawców, ale sprytny i przebiegły przywódca zdołał się zawsze w porę ulotnić. St. posterunkowy P. P. Kloy, tropił jego kryjówki, aż ptaszka usidlił. Według własnych zeznań M. miał kilku wspólników i 4 narzeczone, które go przestrzegały lub ukrywały. M. posiadał dokumenty osobiste na cztery nazwiska i ma jeszcze cięższe sprawy na sumieniu. M. jest inteligentem miał farbowane włosy i umiał się doskonale charakteryzować. Policja poszukiwała go od dwóch lat i przypisuje jemu dwa morderstwa pod Włocławkiem. Wytamał on się kilkakrotnie z więzienia. Z rezygnacją powiedział do posterunkowego „gdy mnie za wszystkie sprawki sadzić będą, to wolności się nie doczekam". Panu Kloyowi należy się pełne uznanie ze strony obywatelstwa, za jego bohaterski czyn.

TORUŃ. (Pożar kina). W Chełmnie spalił się budynek, mieszczący teatr świetlny „Colosseum". Mimo energicznej akcji straży ogniowej, budynek spalił się doszczętnie. Straty są bardzo duże.

(Fałszywe 20-groszówki i 2-złotówki). Z powiatu puckiego donoszą, że pojawiły się tam w obiegu fałszywe 20-groszówki i 2-złotówki. Falsyfikaty te są znakomicie wykonane, a odróżnienie fałszywych, szczeg. 2-złotówek od prawdziwych jest bardzo trudne.

—** GDAŃSK. (Port wolny od lodu). Wjazd do portu gdańskiego oraz stały port gdański jest zupełnie wolny od lodu. Żegluga nie natrafia na żadne przeszkody.

—** GDAŃSK. (Wstrząsające morderstwo). Zamieszkały w Oliwie pod Gdańskiem urzędnik pocztowy Bieber cierpiący od dłuższego czasu na zaburzenie nerwowe, zabił wczoraj popołudniu w przystępstwie szału kilkoma uderzeniami młotka swą 73-letnią matkę.

(Z życia P. M. S. w wolnem mieście). Na odbytem tu walnem zgromadzeniu Polskiej Macierzy Szkolnej w Gdańsku, prezesem wybrany został jednogłośnie prezes dyrekcji P. K. P. w Gdańsku, p. Czarnowski.

Z całej Polski.

—* WARSZAWA. (Ze zjazdu sejmików powiatowych). W drugim dniu zjazdu sejmików powiatowych, wygłoszono referaty ogólne na temat zdrowia publicznego. Dr. Jarocki wygłosił referat o środkach ostrzegawczych w samorządach powiatowych i o zagadnieniach samorządów powiatowych w dziedzinie zdrowia publicznego.

—* WARSZAWA. (Smutna rzeczywistość). Teatr im. Bogusławskiego zostanie zamknięty z powodu znacznego deficytu.

—* WARSZAWA. (Upozorowane morderstwo). W parku Skaryszew znaleziono bezprzytomnego Aleksandra Zielińskiego, z zawodu montera, z resztkami jodyny w butelce, który po przewiezieniu do szpitala zmarł. Żona zmarłego oświadczyła, że Zieliński wyszedł, mając 400 zł. przy sobie, a otrucie było upozorowaniem rabunku i morderstwa.

(Kradzież w pociągu). Na linji stacyj Łydko—Rogów w czasie jazdy, z przedziału II-ej klasy skradziono palto karakułowe wartości 2 000 złotych. Sprawcy nieznani.

(O byt i rozwój naszych zdrojowisk). W niedzielę rozpoczął się zjazd Walnego Związku Przedstawicieli zdrojowisk i miejsc kąpielowych. Do prezydjum wybrano posła Metarda, na przewodniczącego p. Kozłowskiego. Obrady rozpoczęto referatem dyr. Malinowskiego, stwierdzającem ważność polskich zdrojowisk.

(Pasażerowie sami będą zatrzymywać tramwaj). Na skutek interwencji szeregu instytucyj i związków zawodowych w Warszawie, zarząd tramwajów miejskich zdecydował się ustanowić przystanki dowolne w pobliżu większych ośrodków pracy, gdzie odległość między całymi przystankami była większa i w tych wypadkach tramwaje będą zatrzymywać się na wezwanie pasażerów.

—* KALISZ. (Śmierć w płomieniach). Czteroletni chłopczyk Bauman, przebrany w kostjum papierowy, pazika na przedstawienie, zaczął fajerwerki, od których iskier zajął się na nim kostjum. Zanim ogień na dziecku ugaszono, maleństwo już dogorywało.

Ogniste strzały.

Grudziądz, 2 marca.

(186.) W odpowiedzi na strzałę kolegi p. Wolskiego, składam na śniadanie dla głodnych dzieci 10 zł. — T. Degórski.

(187.) Ugodzony celnym strzałem pocisku ognistego przez drh. Banaszaka, kieruję takowy z całym zamachem w pustą torebkę p. Dzidzi Zalewskiej (Toruńska 5) i w napełnioną skarbonkę p. Klarci Schönównej (Lipowa 11). Następnie kieruję strzałę w dobre serca pp. Weihsa Jana (Druk. Pom.), Jaworskiego Ludwika (Druk. Pom.) i Watkowskiego Feliksa (Druk. Pom.), w „bombę" skąpego p. Kurowskiego (Druk. Pom.), w pustą kieszeń p. Tomczaka Feliksa (Druk. Pom.), w koniec nosa sekretarza „Sokoła" druha Krzyżanowskiego i w portfel znanego sportowca druha Feliksa Antoniego (urzędn. Izby Skarbowej). Załączam 2 zł. na biedne dzieci. — A. Drzewuszewski.

(188.) Strzałę skierowuję w pp.: dr. Górskiego, dr. Baradyna, dr. Tarkowskiego i p. Gustawa Jahna, załączając na głodne dzieci zł. 2. — dr. Rutkowski.

(189.) Ugodzona niespodzianie strzałką miłusiej kuzyneczki Ani Maleszkównej, kieruję ją w śliczne loczki p. Emilji Kuleczkównej, (Nadgórna 19 a), w kierowniczy portfel p. Marjana Kuleczkiego, sympatycznych chłopców Kazimierza i Alfonsa Kaszewskich (Koszarowa), w szefa p. Jana Wysockiego (Lipowa), w litościwe dłonie p. Aleksa Sławińskiego (Kilińskiego) i w wesołego ucznia Szkoły Budowy Maszyn p. Tadeusza Benetkiewicza. Na biedne dzieci załączam 1 złoty. — Helena Lubińska.

(190.) Strzałę kieruję w pp.: Bartoszyńskiego, Burkowskiego, Życkowskiego, składając 2,50 zł. — A. Łazarewicz.

Bisping, mocą amnestji, odsiedzi tylko 3 lata.

Wyrok warszawskiego sądu apelacyjnego, w tajemniczej sprawie zabójstwa ks. Druckiego-Lubeckiego.

Warszawa, 1. 3. (PAT.) Dziś o godzinie 7-mej wieczorem sąd apelacyjny ogłosił wyrok w głośnej sprawie ordynata Bispinga, oskarżonego o zabójstwo Druckiego - Lubeckiego. Bisping skazany został z mocy art. 458 (zabójstwo w rozdrażnieniu i 440 (fałszowanie weksli) na 4 lata więzienia, zamieniającego dom poprawy z pozbawieniem praw. Kara ta na mocy amnestji zmniejszona została o 1/3 tj. do 2 lat i 8 miesięcy. Z powodu niezłożenia przez skazanego żądanych przez sąd 10 000 zł kaucji, Bisping, — który przyjął wyrok ogromnie wzruszony — został aresztowany i osadzony w więzieniu.

Rozmaitości.

SPALONO ZA MILJON DOLARÓW OPIUM.

Agenci departamentu higjeny w Havannie (Ameryka, wyspa Kuba) spalili publicznie opium za miljon dolarów, które to opium skonfiskowano na pokładzie parowca Antiochia.

X W międzynarodowym Paryżu. „Excelsior" paryski notuje w rubryce drobnych uwag z życia wielkiego miasta: „Dostrzegliśmy wczoraj autotaxis z napisem na drzwiczkach: szofer — Francuz".

X Wybory na Martynice. Na należącej do Francji wyspie Martynice, zaludnionej przez murzynów i kreolów, wybory odbywają się w sposób dość patrjarchalny. W okręgu wyborczym głosuje stu wyborców. Przy obliczaniu komisja stwierdza 350 kartek wyborczych. Więcej kartek niż głosujących?... Ależ to bardzo proste, twierdzi deputowany z Martyniki, p. Gérant - Richard. System głosowania „pluralnego" nazywa się popularnie „Maman Cochon" (mama świnia). Odbywa się to tak: wyborca składa kartkę wyborczą we czworo, drugą kartkę w ósemkę i wsuwa ją w róg pierwszej kartki, trzecią, tak samo zwiniętą kartkę, wsuwa w drugi róg pierwszej itd. W ten sposób dwa tysiące wyborców Martyniki składa 10 000 kartek wyborczych.

X Legenda o Sinobrodym. Jeszcze jedna legenda, która się rozwiała... Sinobrody, którym był marszałek Francji, Gilles de Rais, nietylko nie zabił swych siedmiu żon, ale, jak stwierdza uczony archiwista i historyk M. Gabory, miał tylko jedną żonę. Natomiast żona Sinobrodego miała przed nim jeszcze trzech mężów, których pochowała po krótkiem pożyciu małżeńskiem. Zatem nie on, lecz raczej ona...

Humor i satyra.

BANKRUCTWO.

— Ojcze, co to jest „bankructwo"?

— Bankructwo to człowiek, który kładzie pieniądze do kieszeni w spodniach i pozwala wierzycielom zabrać swój surdut. (Judge).

I NA TO JEST RADA.

Miss Blackwood: — Onegdaj wyprałam spodnie Ilke ale tak się skurczyły, że nie może ich wciągnąć...

Miss Whitchell. — Umyj Ilke! (Jack O Lantern).

ODCIĘŁA SIĘ.

Złośliwy: — Niech mi pani powie, panno Katarzyno, dlaczego to panny po trzydziestym roku życia stają się nabożnemi?

— Ależ to jasne: chcąc okazać wdzięczność Bogu, że je zachował od djabła w postaci mężczyzny.

* * *

TO JESZCZE NIC.

— Wiesz, najlepiej to ci się udał ten stóg siana.

— Eee... To siano nie jest jeszcze takie, jakie ja mam w głowie!...

* * *

NAJMILSZE WSPOMNIENIE

Pan i pani po wielu latach niewidzenia spotykają się w towarzystwie.

— Czy pan sobie przypomina — pyta pani — że to właśnie 10 lat minęło od chwili, gdy dałam panu kosza?

— Ależ, pani, zawsze pamiętam, to jedno z moich najszczęśliwszych wspomnień.

TYLKO.

— Córeczka pani, jak mi się zdaje — mówi pani Enkowska — zyzuje.

— Ae tylko wtedy — odpowiada szybko pani Yksińska - jeżeli na coś patrzy.

DRUKARNIA POMORSKA TOW. AKC. GRUDZIĄDZ.

Naczelny redaktor: Stefan Machalewski.

Odpowiedzialny redaktor: Jerzy Kruszewski.

APOLLO

Początek o godzinie 6.15 i 8.15

Dzisiaj i dni następne — Olbrzymi Film Polski — Dzisiaj i dni następne

»WAMPIRY WARSZAWY«

5937 Dramat sensacyjno - erotyczny w 12 - tu aktach.

Podziękowanie.

Za tak liczne okazane mi dowody serdecznego współczucia, oraz złożone na grobie zmarłego wieńce, składam wszystkim, a w pierwszej linji Dyrekcji, urzędnikom i pracownikom firmy Herzfeld & Victorius T. A. na tem miejscu serdeczne

Bóg zapłać!

6333 **Marta Borowska.**

Mniszek, dnia 1 marca 1926 r.

Obwieszczenia urzędowe władz miejskich.

Według prawa prasowego odpowiada za dział niniejszy nadsekretarz miejski Damazy Raszkowski w Grudziądzu.

W piątek, dnia 5 i 19 marca br., odbędzie się w **GRUDZIĄDZU**

jarmark na konie i bydło.

Grudziądz, dnia 15 lutego 1926 r.

Magistrat miasta Grudziądza

5935 (—) Krobski.

Papier konceptowy

arkusz $1^1/_2$ gr poleca

WL. KULERSKI, Grudziądz, Pańska 19

Artykuły piśmienne, instr. muzyczne i przybory, druki, stemple bloki kasowe itd. (5930

Wszystko najtaniej

Licytacja sądowa.

W środę, dnia 3 marca rb., o godz. 10-tej przed poł. sprzedam za gotówkę w drodze licytacji na **Placu 23-go Stycznia róg Tusz. Grobla** na placu dawn. Skowroński: **332 sztuk dyszli i 15 kwadr. mtr. desek olszowych.**

O godz. 11½ na ul. **Lipowej 45: stół okrągły, 4 obrazy, szafę dębow. do książek, leżankę, 5 krzeseł pokojowych, kanapę, krzesło kuchenne, stół** (do rozciągania), **leżankę, lampę** elektr wiszącą, **trąbkę do samochodu, 3 szyldziki** szklane, **4 opony z wężami** do samochodu, m. **szafkę.**

O godz. 3 popołudniu w **M. Tarpnie** na placu dawniej **Skowroński: maszynę do sortowania kartofli, około 25.200 szt cegły, żelazne brony, części do sieczkarń** (stare żelazo), **szyld** blasz.

5940 **Jaranowski,** kom. sądowy.

Podziękowanie.

Majstrowi zduńskiemu, panu **Kowalskiemu** zamieszkałemu przy ul. **Koszarowej nr. 23,** wyrażam na tem miejscu moje najserdeczniejsze podziękowanie za usunięcie zapory w kominach, których żaden inny majster stwierdzić ani usunąć nie mógł, a którzy to majstrowie radzili mi celem zaradzenia dymieniu się w wszelkich ubikacjach wzniesienie komina na trzy piętrowem domie. Pan Kowalski zaś usunął przeszkodę bardzo tanim kosztem, za co mu niniejszem na tem miejscu jeszcze raz serdecznie dziękuję. 6325

F. NOWIŃSKA

właścicielka domu.

Perborol

DAB POZNAŃ

Niezrównany proszek do prania Sam pierze-sam bieli.

ZAKŁADY CHEMICZNE

J. M. WENDISCH SUKC. S. A. TORUŃ

DO NABYCIA WSZĘDZIE!

5901

Hotel Królewski Dwór

Rynek nr. 3/4 Zarządca: Bronisław Kraski Telef. 76 i 823

Z dniem wczorajszym rozpoczęły się znowu

Koncerty Artystyczne

Emigranckiej orkiestry mandolinistów

pod batutą ulubieńca całej publiczności p. **M. Zołotnikowa,** która już w roku ubiegłym z wielkiem powodzeniem koncertowała w naszem mieście. 5932

RYDZE

Marynowane i kiszone

funt ze słoikiem zł **1.50**

grzyby prawdziwe

funt ze słoikiem zł **2.50**

Zgłoszenia przyjmuje z grzeczności 5929

Apteka pod Łabędziem

Rynek nr. 20.

BACZNOŚĆ!

Nadzwyczajna okazja

taniego zakupu!

Z powodu korzystnego zakupu większej ilości towaru sprzedaję od dziś na czas dalszy dopóki zapas starczy:

Surówka Ia 75 cm	mtr.	0.85
Białe płótno Śląskie	mtr.	1.10
Pościelowe w kratki 80 cm	mtr.	0.95
Ręcznikowe w dobrym gatunku	mtr.	0.80
Oksfordy koszulowe	mtr.	0.85
Oksfordy fartuchowe	mtr.	1.25
Płótno białe prześcieradłowe 135 cm	mtr.	1.80
Szewiot wełniany 115 cm	mtr.	3.75
Popelina wełniana w różnych kolorach	mtr.	8.50
Ubraniowe w dobr. gatunk.	mtr. 9.50, 7.50,	4.50

Pozatem polecam mój dobrze zaopatrzony skład we wszystkich innych artykułach jak:

inlety, firany, serwety, obrusy, nakrycia, ręczniki, wszelkie artykuły galanteryjne po cenach bardzo zniżonych.

Proszę korzystać z okazji!

WIKTOR SZULC · GRUDZIĄDZ Toruńska 7.

Bławaty i Konfekcja.

5936

Sprzedaże

Wózek dziecięcy, sportowy, z budką do sprzedania ul. Lipowa 68, 2-gie wejście prt.

2 prawie nowe **maszyny** do szycia (Singera i Viktoria) za przystępną cenę do sprzed. **Borchennius,** Mickiewicza 13.

Sypialnię dębową okazyjn. sprzedam. Również polecam się do wykonywania wszelk. **robot stolarskich.** ul. Chełmińska nr. 60 **warsztat stolarski.**

Maszyna SIODLARSKA „Singera", mało używana do sprzedania **J. Sentowski, Fitowo,** p Biskupiec powiat Lubawa.

2 pokoje z kuchnią razem z umeblowaniem pokoju sypialnego, w centrum miasta, na 1 p., korzystnie natychm. do oddania. Zgł. do Głosu Pom. nr. 6324pm.

BRYCZKA jesionowa, patentowe osie, na 1 lub 2 konie, dobrze utrzymana na sprzedaż. Znajomym udziela się kredyt. Zgłoszen. u p. **Kotlińskiego** Mickiewicza 24

Kupna

Poszukuję dla **Amerykaninów majątków** większych i mniejszych (kupno lub dzierżawy) i **młynów** za gotówkę. **Małek,** Bydgoszcz, Dworcowa 2, telef. 1183

Zguby

Zgubiono papiery wojsk. na nazwisko Bernard Reymann, Radzyn, zarazem unieważn.

HOTEL SZYDZIK KASYNO

Od 1-go marca koncertuje nowa Ork. Warsz.

na instrumentach dętych

Jako śpiewacy solowi występują:

Halina Ampt, romanse cygańskie

Ania Homko, **Bronia Kachel** — kuplety

SPIEWY WZOROWE

W dni powszednie początek o godz. 8-mej w niedzielę i święta o godzinie 7-mej wiecz.

Otwarte do godz. 4 rano

O liczny udział uprasza najuprzejmiej

5938 GOSPODARZ

Na instrumentach dętych — Na instrumentach dętych

Dla krawców!!

Na sezon letni nadeszły

najmodniejsze kamgarny bielskie

na ubrania i palta w wielkim wyborze.

»SUKNOPOL« BYDGOSZCZ Kościelna 10, I p.

575

Na odpłatę!!

ubrania - płaszcze - suknie swetry i bieliznę

nabyć można w firmie

S. Rotszuld - Grudziądz

Stara Rynkowa nr. 2

Odpadki

szpagatu

kupuje w mniejszych i większych ilościach

Drukarnia Pomorska

Posady

Szofer żon. i sumienny poszuk. posady najch. na folwark. Zgł. do Głosu P. nr. 6317pm

Potrzebni

podróżujący

na pensję i prowizję do sprzedaży maszyn bezpośrednio rolnikom. Posady stałe, wolne natychmiast. Szczegółowe oferty do Głosu Pomorskiego pod nr. 5878.

Zajęcia w godzin. popoł. poszukuje wykwal. **bnralistka,** wład. dokł. językiem polsk. i niem., pisząca biegle na maszyn. Zgł. do Gł. Pom. 6322pm

Osoba starsza, uczc., pos. świad., zna gospod. miejskie, umie got., poszuk. posady jako samodz. gosp. do samotn. pana lub 2 osób. Może być i na wyjazd. i ask. zgł. do Głosu P. nr. 6318pm

Wdowa poszukuje **posługi.** Zgłosić u p. Jankowskiej, Forteczna nr. 3

Poszukiwana **dziewczyna** znaj. gospod. domowe. Pr. zgł. się od g. 8—10 i od 13—16, Długa 24, I pr.

Mieszkania

Zamienię piękne **3 pokoj. mieszkanie** z wszelk. wyg. na **3—4** pokojowe. Inform. udzieli Głos Pom. nr. 6328pm

Pokój umebl. do wynajęcia Kilińskiego 7, III lewo.

Pokój umebl. 3 Maja 5/6, II prawo

Pokój eleg. umebl. i pokój skromny natychmiast lub od 15/3 do wyn. Mickiewicza 16, II

1-2 eleg. umebl. pokoje natychmiast do wynajęcia **Lipowa 33,** I prawo

Nauka wychowanie

Konwersacji oraz **lekcji języka francuskiego** udziela długoletnia **rutynowana** nauczycielka. Adres w administracji Głosu Pomorskiego nr. 1794pm.

STEnografji wyucza wszystkich listownie bezpłatnie, celem propagandy Instytut Stenograficzny **Antoniego Wojnara, Warszawa, Krucza 26.**

Różne

Panie mające zamiar wyuczenia się krawieczyzny damskiej, szycia bielizny i robótek ręcznych, także i w godzinach wieczorowych, znajdą do tego sposobność pod nadzorem fachowym. Gdzie? wskaże Głos Pomorski nr. 6312pm

Baczność!

Fotografje paszportowe

w pół godzinie 5615

Zakład fotograficzny, 3-go Maja 10

SZTANDARY

dla stowarzyszeń, korporacyj, pułków i młodzieży szkolnej poleca **Poznański Zakład haftów artyst Julj. Zimnisz** Poznań, ul. 27 Grudnia 10 dom tylny.

Na żądanie przesyła się kosztorys. 5854